

Sygn. akt *I ACa 805/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodnicząca – Sędzia Elżbieta Fijałkowska

Sędziowie: Mariola Głowacka /spr./

Mikołaj Tomaszewski

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Frąckowiak

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 marca 2018 r. sygn. akt XVIII C 1158/17

1. oddała apelację;
2. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mariola Głowacka Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Poznaniu nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12 lipca 2017r. nakazał pozwanym Przedsiębiorstwu (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., I. P., Ł. H. i G. H., aby w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty zapłacili solidarnie powodowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 195.133,60 zł wraz z odsetkami:

- a) ustawowymi liczonymi od kwoty 1.801,15 zł od dnia 16 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
- b) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 16 lipca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

c) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 20 sierpnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

d) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 16 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

e) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 27 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

f) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 16 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

g) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 16 lutego 2016r. do dnia zapłaty,

h) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 148.058,76 zł od dnia 8 marca 2016r. do dnia zapłaty

oraz solidarnie kwotę 6.056,25 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w tym 2.439,25 zł tytułem czwartej części opłaty od pozwu, 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu upominawczym oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, albo by wnieśli w tym terminie sprzeciw do Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Powyższy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uprawomocnił się w stosunku do pozwanych Ł. H. i G. H..

Sprzeciw od tegoż nakazu zapłaty wnieśli pozwani Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. zaskarżając nakaz w całości i domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 20 marca 2018r. zasądził od pozwanych Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. solidarnie na rzecz powoda kwotę 195.133,60 zł z odsetkami

a) ustawowymi liczonymi od kwoty 1.801,15 zł od dnia 16 czerwca 2015r. do dnia 31.12.2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

b) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 16 lipca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

c) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 20 sierpnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

d) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.189,11 zł od dnia 16 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

e) ustawowymi liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 27 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

f) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 16 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

g) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 7.902,12 zł od dnia 16 lutego 2016r. do dnia zapłaty,

h) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 148.058,76 zł od dnia 8 marca 2016r. do dnia zapłaty

z tym zastrzeżeniem, że pozwani odpowiadają solidarnie z pozwanymi Ł. H. i G. H. w zakresie wynikającym z prawomocnego dla Ł. H. i G. H. upominawczego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 lipca 2017r. wydanego w sprawie o sygn. XVIII Nc 275/17.

Sąd kosztami procesu obciążył pozwanych Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. solidarnie w całości i na tej podstawie nakazał ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa - Sądu

Okręgowego w Poznaniu kwotę 651,92 zł tytułem niepokrytych wydatków procesowych oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 9.757 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych i kwotę 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód zawarł z pozwanym Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w dniu 18 marca 2014r. umowę leasingu o nr (...). Przedmiotem umowy był leasing polegający na odpłatnym oddaniu przez powoda do używania pozwanemu Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wozu odstawczego(...)(nr inwentaryzacyjny (...)), samojezdnego urządzenia wierzącego (...) (nr inwentaryzacyjny (...)), samojezdnego urządzenia kotwiącego (...) (nr inwentaryzacyjny 12/3/III), samojezdnego wozu transportowego (...) (nr inwentaryzacyjny (...)) według faktury (...) z dnia 18 marca 2014r. o łącznej wartości 393.100 zł. W celu zabezpieczenia roszczeń powoda wynikających z powyższej umowy w tym roszczeń z tytułu obowiązku uiszczania przez pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. opłat leasingowych tenże pozwany wystawił i wręczył powodowi weksel in blanco poręczony do kwoty 421.190 zł przez I. P. – Prezesa Zarządu pozwanej Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. oraz Ł. H. i G. H. - wspólników pozwanej Spółki. Aneksem nr (...) z dnia 20 kwietnia 2015r. do wyżej opisanej umowy powód i pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. nadali nowe brzmienie § 1 pkt 1 umowy w ten sposób, że finansujący (powód) przekazał, a korzystający (pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.) przyjął w leasing przedmioty umowy leasingu na okres od dnia 18 marca 2014r. do dnia 15 września 2017r.

z prawem przeniesienia ich własności po zakończeniu okresu leasingowego i zapłaceniu ostatniej raty kapitałowej i innych należności, o których mowa w umowie. Umowami poręczenia z dnia 18 marca 2014r. pozwani I. P., Ł. H. i G. H. zobowiązali się względem powoda wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne do których na podstawie umowy leasingu nr (...) z dnia 18 marca 2014r. zobowiązany byłby pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na wypadek, gdyby pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zobowiązań tych nie wykonał. Poręczenie zostało ograniczone kwotowo do 421.190 zł oraz czasowo do dnia 30 marca 2020r. lub do dnia całkowitej spłaty zobowiązania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód pismem z dnia 10 lutego 2015r. wezwał pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. do zapłaty w terminie 7 dni należności głównej w wysokości 31.908,42 zł. Pismem z dnia 3 lipca 2015r. powód wezwał pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. do zapłaty

w terminie 7 dni należności głównej w wysokości 27.911,62 zł. Pismem z dnia 25 stycznia 2016r. powód wezwał pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. do zapłaty w terminie 7 dni należności głównej w wysokości 54.731,84 zł. Każdorazowo pisma te przesyłane były do wiadomości wszystkim poręczycielom. Porozumieniem z dnia 1 grudnia 2015r. powód i pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przy udziale poręczycieli tj. pozwanych I. P., Ł. H. i G. H. zawarli ugodę mocą której pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w pełni uznał istniejące wówczas wymagalne zadłużenie (to jest na dzień zawarcia ugody równe kwocie 36.690,75 zł), a ponadto zobowiązał się spłacić to zadłużenie wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10% w stosunku rocznym w dziesięciu ratach miesięcznych po 3.839,33 zł płatnych do piętnastego dnia każdego miesiąca począwszy od grudnia 2015r. Strony ugody postanowiły również, że w przypadku opóźnienia pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w zapłacie całości lub części którejkolwiek z rat, cała pozostała do zapłaty kwota zadłużenia staje się natychmiast wymagalna i to bez odrębnego wezwania ze strony powoda.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pismem z dnia 1 marca 2016r. w związku z nieuregulowaniem należności wynikających z umowy leasingu nr (...) powód wypowiedział pozwanemu Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowę leasingową ze skutkiem natychmiastowym. Jednocześnie zgodnie z pkt 61 Ogólnych warunków umowy zobowiązano pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. do zwrotu przedmiotu leasingu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 7 marca 2016r. oraz do

zapłaty zaległych należności z tytułu umowy leasingu w kwocie brutto 62.879,96 zł i przyszłych zdyskontowanych rat leasingowych w kwocie netto 148.058,76 zł, łącznie 210.938,72 zł wraz z należnymi odsetkami do dnia 7 marca 2016r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że bezspornym było, iż powód z pozwanym Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarł umowę leasingu, która następnie została poręczona przez pozwanych I. P., Ł. H. i G. H.. Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 709¹ k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. nie wywiązał się jednak ze swojego obowiązku, wobec czego powód wzywał go do spłaty wymagalnych zobowiązań, a następnie wypowiedział umowę leasingu. Zdaniem Sądu Okręgowego było to działanie dopuszczalne, gdyż art. 709¹³ k.c. przewiduje, że jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Natomiast art. 709¹⁵ k.c. stanowi, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że pozwani Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. podnieśli zarzut przedawnienia roszczeń. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w niniejszej sprawie bezspornym jest, iż wypowiedzenie umowy leasingowej nastąpiło w dniu 1 marca 2016r., zaś powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 8 czerwca 2017r. Zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata, a zatem do przedawnienia roszczenia nie doszło.

Sąd Okręgowy podniósł, że powód przedstawiając poświadczone za zgodność i podpisane przez pozwanych I. P., Ł. H. i G. H. umowy poręczenia, których załącznikiem był preliminarz opłat i ogólne warunki umowy leasingu wykazał, że pozwani dokumenty te otrzymali. Pozwani tymczasem, mimo podnoszenia przeciwnych twierdzeń, nie wykazali, że stało się inaczej.

Sąd pierwszej instancji za bezzasadny uznał zarzut nieważności umowy leasingowej nr (...) zawartej w dniu 18 marca 2014r. i umów poręczenia z uwagi na niewłaściwą reprezentację przy ich zawieraniu przez powoda. Na umowach tych ze strony powoda widnieje podpis M. Franca - Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z załączonym do akt sprawy odpisem pełnym z rejestru przedsiębiorców powodowej Spółki do dokonywania czynności prawnych w imieniu Spółki uprawniony był Prezes Zarządu, zaś w razie, gdyby zarząd był wieloosobowy, do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych Spółki wymagane było współdziałanie Prezesa i jednego członka Zarządu lub prokurenta. Zgodnie z wpisem z dnia 26 września 2008r. Prezesem Zarządu powodowej Spółki był (...). Jednocześnie od dnia 29 kwietnia 2011r. do dnia 8 marca 2016r. był on jedynym członkiem zarządu. Sąd Okręgowy uznał, że w dacie zawierania umów leasingu i poręczenia taka reprezentacja powodowej Spółki, w której oświadczenie w jej imieniu składał tylko jej Prezes, była prawidłowa.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że kolejny zarzut ogniskował się wokół tego czy wysokość rat (zobowiązania pozwanych) powinna zostać pomniejszona o wartość maszyn istotnych dla umowy leasingowej. Sąd podkreślił, że celem art. 709¹⁵ k.c. jest rozliczenie stron umowy leasingu, w przypadku gdy dojdzie do rozwiązania umowy przed

terminem. Przepis ten ma charakter ochronny. Ustawodawca przyznaje finansującemu takie uprawnienia, które przywróciłyby mu położenie w jakim znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonywał swoje zobowiązanie (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 8 lipca 2015r. V ACa 135/15 L.). Jednocześnie przepis art. 709¹⁵ k.c. zapewnia ochronę uzasadnionego interesu korzystającego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 stycznia 2013r. I ACa 836/12 L.). Sąd Okręgowy podkreślił, że pojęcie uzyskanej korzyści jest niedookreślone. Zasadniczo wskazuje się, że:

1) chodzi tu tylko o korzyści, które finansujący uzyskał przed uzgodnionym terminem i na skutek rozwiązania umowy leasingu (wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2010r. I CSK 641/09, MoP 2012, Nr 4, poz. 212; B. Fuchs w: M. Habdas, M. Fras Komentarz k.c. t. 4, 2018, art. 709¹⁵, pkt 15),

2) korzyści te mogą polegać na wykorzystaniu odzyskanego przedmiotu leasingowego przy kolejnym stosunku obligacyjnym, bądź na dokonaniu jego sprzedaży poleasingowej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2011r. I CSK 715/10, L.; B. F., w M. H., M. F., Komentarz k.c. t. 4, 2018, art. 709¹⁵, pkt 15);

3) postać uzyskanej korzyści może determinować sam sposób określenia jej wartości (tak tamże);

4) chodzi tu o korzyści, które finansujący powinien uzyskać w okresie od rozwiązania umowy leasingu do czasu do którego umowa ta była zawarta (tamże oraz powołana tam doktryna i judykatura).

Sąd Okręgowy podał, iż w judykaturze wskazuje się, że w przypadku sprzedaży poleasingowej, korzyść ta wyznaczana jest przez cenę uzyskaną ze sprzedaży rzeczy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013r. V CSK 566/12, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 13 stycznia 2016r. I ACa 964/15, L.). Sąd podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu do w/w wyroku z 13 stycznia 2016r. I ACa 964/15, że uzyskanie korzyści należy wiązać z realnie powstałym, a nie tylko możliwym do uzyskania dochodem z rzeczy, a więc przede wszystkim z uzyskaną przez leasingodawcę (sprzedawcę) ceną sprzedaży. Źródłem ceny jest tu wprawdzie umowa sprzedaży, jednakże stanowi ona konsekwencję wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu i zarazem wykonanie przyjętego przez leasingodawcę kontraktowego obowiązku sprzedaży przedmiotu leasingu po wykonaniu uprawnienia do rozwiązania umowy przewidzianego w art. 709¹⁵ k.c. Sąd wskazał, że pozwani nie zwrócili powodowi przedmiotu leasingu, który nadal jest przetrzymywany na terenie kopalni miedzi w jej wyrobiskach. Wydobyte przedmiotów leasingu na powierzchnię, uzgodnienie warunków tego procesu z właścicielem kopalni oraz dostarczenie ich powodowi, spoczywa na pozwanych. Niewątpliwie dopiero z tym momentem możliwe jest podjęcie prób przez powoda uzyskania realnych korzyści z przedterminowego sposobu rozwiązania umowy leasingu.

Sąd pierwszej instancji za bezzasadny uznał zarzut pozwanych, jakoby powód nie wyznaczył im dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości. Terminy takie przewidywały ostateczne wezwania do zapłaty z dnia 10 lutego 2015r., 3 lipca 2015r. i 25 stycznia 2016r. adresowane do pozwanego Przedsiębiorstwa (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., ale kierowane również do wiadomości pozwanych I. P., Ł. H. i G. H.. Pozwana I. P. wezwania te dwukrotnie odbierała osobiście, a raz zostało pismo strony powodowej odebrane przez jej córkę A. P.. Pozwana I. P. w żaden sposób nie wykazała, zatem, że nie otrzymała istotnej korespondencji, wobec czego jej odmienne twierdzenia Sąd ocenił jako całkowicie gołosłowne.

O kosztach postępowania Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i na tej podstawie zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 9.757 zł tytułem zwrotu kosztów wpisu sądowego i kwotę 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy nakazał również ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 651,92 zł tytułem niepokrytych wydatków procesowych tj. kosztów stawiennictwa świadka na rozprawie sądowej.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli pozwani Przedsiębiorstwo (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. zaskarżając wyrok w całości. Pozwani zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

1) art. 709¹⁵ k.c. poprzez jego błędną wykładnię i wskazanie, iż w okolicznościach niniejszej sprawy powód nie mógł odliczyć wartości (pomniejszyć wartości zobowiązania o odniesione korzyści) w sytuacji, gdy powód miał pełną możliwość sprzedaży (wyzierzawienia) przedmiotu leasingu innym spółkom (w szczególności (...) Spółce Akcyjnej), spółki te były zainteresowane odpłatnym użytkowaniem tych maszyn, maszyny te znajdowały się na dole kopalni, co powodowało znaczący wzrost wartości (brak konieczności kosztownego transportowania maszyn na dół kopalni), strona powodowa była całkowicie bezczynna w zakresie sprzedaży maszyn, strona pozwana nie może ponosić negatywnych skutków bezczynności powoda;

2) art. 361 k.c. i art. 362 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy powód przyczynił się do powstania szkody (powód uzyskał świadczenia przekraczającego wysokość poniesionej szkody), nie podjął żadnych czynności w celu sprzedaży maszyn górniczych, choć było duże zainteresowanie ich kupnem (odpłatnym użytkowaniem).

Pozwani zarzucili nadto rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

1) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez błędną ocenę dowodów; Sąd Okręgowy w sposób błędny ocenił, iż to na pozwanych spoczywał obowiązek wywozu maszyn na powierzchnię, a także, iż fakt znajdowania się maszyn na dole kopalni uniemożliwiał ich sprzedaż w sytuacji gdy właśnie ta okoliczność wpływała znacząco na wzrost wartości tych maszyn, a także, iż nie było zainteresowanych podmiotów kupnem tych maszyn;

2) art. 217 k.p.c. w. zw. z art. 227 k.p.c. w. zw. z art. 258 k.p.c. i art. 278 k.p.c. poprzez całkowicie nieuzasadnione pominięcie (oddalenie) wniosków dowodowych zawnioskowanych przez stronę powodową (najprawdopodobniej winno być przez stronę pozwaną) w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny maszyn górniczych oraz zeznań świadka A. K.,

3) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym ustaleniu, iż nie było możliwości po stronie powodowej sprzedaży maszyn górniczych w sytuacji, gdy były zainteresowane podmioty kupnem tych maszyn - spółki górnicze (maszyny znajdowały się na dole kopalni).

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwani wnieśli o zmianę w całości zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie od powoda na rzecz pozwanych Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i I. P. kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji pozwanych w całości oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanych nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, że (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. pismem z dnia 19 kwietnia 2018r. adresowanym do powoda zaproponował spotkanie w celu omówienia dalszych kroków związanych z maszynami, które były przedmiotem leasingu pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (vide: k. 323 akt). Do pisma tego załączono pismo pełnomocnika procesowego pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. z dnia 13 kwietnia 2018r. adresowanego do (...) Spółki

Akcyjnej z siedzibą w L.. W dniu 16 maja 2018r. w siedzibie (...) Spółki Akcyjnej odbyło się spotkanie w którym brał udział m.in. pełnomocnik powoda i z którego została sporządzona notatka ze spotkania. W notatce tej odnotowano, że E. P. - Dyrektor Finansowy Z. podał, że Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością od kilku lat nie prowadzi działalności na rzecz ZG R., nie można nawiązać kontaktu z kierownictwem tej firmy (vide: k. 324 akt). Nadto podano, że Z. nie jest zainteresowana nabyciem tych maszyn. Według kalkulacji własnej Z. koszt całkowity usunięcia maszyn z K. i ich transport na powierzchnię z demontażem na części technologiczne umożliwiające późniejsze złożenie maszyny wyniósłby 234.582,15 zł brutto, demontaż na elementy uniemożliwiający ich późniejsze złożenie wyniósłby 145.237 zł brutto, zaś na podstawie danych zawartych w dokumentacji technicznej przedmiotowych maszyn oraz ceny złomu stalowego ciężkiego obowiązującego w Z. wyliczono, że wartość złomowa wszystkich maszyn wynosi 53.298 zł (vide: k. 324-325 akt). Uzgodniono, że w pierwszym etapie podjęta będzie próba sprzedaży maszyn firmom wykonujących usługi na dole Kopalni (...) (vide: k. 325 akt) przy czym Z. prześle do akceptacji powoda pisma jakie będą wysyłane w formie oferty do wszystkich firm, a powód upoważnia Z. do wykonywania czynności w zakresie określonym w załączonym piśmie. (...) Spółka Akcyjna w dniu 22 maja 2018r. przesłała powodowi kopie pism skierowanych do firm wykonujących roboty górnicze na terenie Z. (vide: k. 326 akt). (...) Spółka Akcyjna w dniu 22 maja 2018r. wysłała propozycję nabycia tych maszyn do 11 firm tj. do (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w P., PPHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C., Firmy (...) w N., (...) Serwis Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L., (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w T., P. M. W., (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. (vide: k. 327-337 akt). (...) Spółka Akcyjna w piśmie z dnia 3 sierpnia 2018r. adresowanym do powoda w związku z brakiem zainteresowania nabyciem maszyn ze strony firm do których zwrócono się z propozycją nabycia maszyn, zaproponowało spotkanie w celu omówienia dalszych kroków związanych z maszynami (vide: k. 338 akt). W dniu 9 sierpnia 2018r. odbyło się spotkanie z którego została sporządzona notatka. Odnotowano w niej, że oferty nabycia maszyn przesłano do 11 firm wśród których 2 wyraziły chęć oglądnięcia maszyn, ale po zjeździe na K. poinformowały o rezygnacji z zakupu maszyn (vide: k. 339 akt). W dniu 19 listopada 2018r. pomiędzy (...) Spółka Akcyjna Oddział Zakłady (...) i powodem została zawarta umowa, której przedmiotem była sprzedaż 4 maszyn znajdujących się w K. M. Ciężkich zlokalizowanej na dole K. przy szybie R-III tj.

- wozu odstawczego typ (...) (nr inwentaryzacyjny (...)),
- wozu kotwiącego typ (...) (nr inwentaryzacyjny (...)),
- wozu transportowego typ (...) (nr inwentaryzacyjny (...)),
- wozu wierzącego typ (...) (nr inwentaryzacyjny (...)).

W § 1 ust. 2 umowy odnotowano, że maszyny są nieużytkowane od kilku lat, są niesprawne, nie nadają się do użytkowania wobec posiadanych uszkodzeń, braku serwisu, a ponadto stanowią zagrożenie wobec pozostawienia ich bez nadzoru na dole Kopalni (vide: k. 341 akt). (...) Spółka Akcyjna Oddział Zakłady (...) zapłaciło powodowi 4 zł tj. po 1 zł netto za każdą maszynę (§ 3 ust. 2 umowy - k. 341 akt).

Sąd pierwszej instancji postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 6 marca 2018r. zmienił postanowienie dowodowe z dnia 14 grudnia 2017r. i odstąpił od prowadzenia dowodu z przesłuchania świadka A. K., oddalił wnioski pozwanych o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka A. K. oraz oddalił wnioski pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny maszyn górniczych na okoliczności wskazane we wnioskach (vide: k. 187 akt). Warunkiem zaskarżalności niezaskarżalnych postanowień, które miały wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego, wyraźnego wniosku w tym zakresie (art. 380 k.p.c.). W odniesieniu do środków zaskarżenia wnoszonych przez zawodowych pełnomocników wniosków taki powinien być w nich wyraźnie i jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych, w braku takiego wniosku przeprowadzenie kontroli nie jest dopuszczalne (vide: uzasadnienia do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2017r. II

PZ 23/17 LEX nr 2427157 oraz z dnia 15 grudnia 2016r. II CZ 125/16 LEX nr 2188790). Apelacja została sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym i jak chodzi o zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 217 k.p.c. w. zw. z art. 227 k.p.c. w. zw. z art. 258 k.p.c. i art. 278 k.p.c. to w apelacji pozwani w tym zarzucie nie powołali art. 380 k.p.c. Z tej więc już tylko przyczyny niedopuszczalnym było przeprowadzenie kontroli postanowienia Sądu pierwszej instancji wydanego na rozprawie w dniu 6 marca 2018r. o oddaleniu wniosków dowodowych pozwanych.

Nadto wskazać należy, że w § 1 ust. 2 umowy z dnia 19 listopada 2018r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. zobowiązało się do zagospodarowania maszyn poprzez ich demontaż na elementy na dole K., wydanie na powierzchnię i zagospodarowane jako odpadów (vide: k. 341 akt). Pozwani na rozprawie apelacyjnej w ogóle nie ustosunkowali się do tego, nie twierdzili, że nie nastąpił jeszcze demontaż maszyn i ich zagospodarowanie na odpady. W takiej sytuacji, kiedy maszyny zostały już zdemontowane i zagospodarowane na odpady, brak jest jakiegokolwiek celowości przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Nie był więc trafny zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 217 k.p.c. w. zw. z art. 227 k.p.c. w. zw. z art. 258 k.p.c. i art. 278 k.p.c.

Za chybiony uznać należy zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z pkt 61 ogólnych warunków umowy leasingu w przypadku rozwiązania umowy przez finansującego ze skutkiem natychmiastowym, korzystający jest zobowiązany do zwrotu przedmiotu leasingu w miejscu i czasie określonym przez finansującego, zaś w myśl pkt 64 ogólnych warunków umowy leasingu zwrot przedmiotu leasingu finansującemu przez korzystającego następuje w miejscu i czasie ustalonym przez finansującego, koszty zwrotu przedmiotu leasingu ponosi korzystający (vide: k. 176 akt). Z powyższego wynika, że to pozwany Przedsiębiorstwo (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. był zobowiązany do zwrotu powodowi, i to na swój koszt, maszyn znajdujących się w K.. Powód w piśmie z dnia 1 marca 2016r. podał, że zwrot maszyn winien nastąpić do dnia 7 marca 2016r. na parking B. W. 43A koło R. (vide: k. 68 akt). Z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy nie wynika, żeby pozwany Przedsiębiorstwo (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. udzieliło odpowiedzi na to pismo. Bezspornym zaś jest, że pozwany Przedsiębiorstwo (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w ogóle, w szczególności do dnia 7 marca 2016r., nie zwróciło powodowi maszyn objętych umową leasingu.

Również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym ustaleniu, iż nie było możliwości po stronie powodowej sprzedaży maszyn górniczych w sytuacji, gdy były zainteresowane podmioty kupnem tych maszyn, nie jest trafny. Pozwani nie wykazali, że po 1 marca 2016r., a więc po dacie wypowiedzenia umowy leasingowej ze skutkiem natychmiastowym, był podmiot czy podmioty zainteresowane nabyciem maszyn. Jeżeli pozwany był wiadomym, że jakiś podmiot jest zainteresowany nabyciem maszyn to winni byli oni, najpóźniej do dnia 7 marca 2016r., skontaktować się z tym podmiotem, gdyż do tej daty pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. powinien był zwrócić powodowi przedmiot leasingu. Zarówno w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji jak i w toku postępowania apelacyjnego nie wskazano firmy czy nazwy podmiotu, który miałby być zainteresowany zakupem maszyn. Nadto nawet nie opisano stanu każdej z tych maszyn na dzień 1 marca 2016r. i w żaden sposób nie wykazano stanu maszyn na ten dzień. Na okoliczność stanu maszyn nie przedstawiono jakiegokolwiek dokumentu chociaż pozwana I. P. na rozprawie apelacyjnej w dniu 4 grudnia 2020r. stwierdziła, że takie dokumenty są. Jednakże nie zostały one złożone do akt sprawy nawet na etapie postępowania apelacyjnego. W związku z powyższym Sądowi Apelacyjnemu nie jest wiadomym jaki był stan każdej z maszyn na dzień 1 marca 2016r., gdyż na tą okoliczność nie zaprezentowano twierdzeń i w żaden sposób stan maszyn nie został wykazany dokumentami. Jest to istotne w kontekście § 1 ust. 2 umowy z dnia 19 listopada 2018r. w którym podano, że maszyny są nieużytkowane od kilku lat, są niesprawne, nie nadają się do użytkowania wobec posiadanych uszkodzeń i braku serwisu. Pozwani nawet nie twierdzili, że na dzień 1 marca 2016r. każda z maszyn była sprawna, żadna z nich nie posiadała uszkodzeń oraz, że do tej daty maszyny były serwisowane. Również w punkcie 1 podpunkt c notatki ze spotkania zorganizowanego w dniu 16 maja 2018r. odnotowano, że stan techniczny maszyn jest zły, nie są sprawne, na tę okoliczność udostępniono powodowi dokumentację fotograficzną (vide: k. 324 akt). Jednakże pozwani po złożeniu

przez powoda odpowiedzi na apelację, do której została załączona w/w notatka ze spotkania, które miało miejsce w dniu 16 maja 2018r., nie złożyli wniosku o przedstawienie przez powoda tejże dokumentacji czy też o zwrócenie się przez Sąd Apelacyjny do (...) Spółki Akcyjnej o nadesłanie tejże dokumentacji fotograficznej.

Z powyższych względów nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 709⁽¹⁵⁾ k.c. Wbrew twierdzeniu pozwanych zawartemu w uzasadnieniu do tego zarzutu w pkt 3 podpunkt b notatki ze spotkania zorganizowanego w dniu 16 maja 2018r. odnotowano, że Z. nie jest zainteresowany nabyciem maszyn (vide: k. 324 akt). Nie jest więc wiadomym na czym pozwani opierają swoje twierdzenie, że powód mógł sprzedać lub wydzierżawić maszyny (...) Spółce Akcyjnej. Z § 3 ust. 2 umowy z dnia 19 listopada 2018r wynika, że (...) Spółka Akcyjna Oddział Zakłady (...) zapłaciło powodowi 4 zł tj. po 1 zł netto za każdą maszynę. To pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. był zobowiązany do zwrotu powodowi maszyn objętych umową leasingu, stąd też to ten pozwany lub któryś z poręczycieli winni byli podjąć działania, w przypadku niemożności zwrotu maszyn, mające na celu sprzedaż tych maszyn czy też ich wydzierżawienie. Jeżeli miało być duże zainteresowanie kupnem (odpłatnym użytkowaniem) tych maszyn, jak to pozwani wywodzą w apelacji, to w świetle zasad logicznego myślenia czy doświadczenia życiowego pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. powinien był o tym powiadomić powoda lub sam podjąć działania w tym kierunku. Pozwany Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zarówno nie zwrócił powodowi maszyn jak i nie podjął jakichkolwiek czynności mających umożliwić powodowi sprzedaż czy najem tych maszyn. W konsekwencji w realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do uznania, że powód przyczynił się do powstania szkody. Zarzuty więc naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 361 k.c. i art. 362 k.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, a wnioski z nich płynące aprobuje. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację pozwanych, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. Dz. U. 2018.265) obciążając nimi pozwanych.

Mariola Głowacka Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski

--	--	--